

فصل ۱: هوش مصنوعی؛ تقویت یا جایگزینی دیپلماسی سنتی

ماریوس واکارلو

مقدمه

در طول تاریخ جهان، دوره‌های متعددی وجود داشته‌اند که دشواری روابط بین کشورها، زندگی روزمره مردم را پیچیده کرده و آن‌ها را وادار به تأمل جدی‌تر در مورد سازمان‌دهی امور عمومی، سیستم‌های اقتصادی، ساختار سیاسی-اداری کشورها، روابط قدرت درون گروه‌های سیاسی کشورها و غیره نموده است. در نتیجه این تحلیل‌ها، متون ارزشمندی پدید آمدند - برای مثال، اثر مشهور ماکیاوولی درباره حکومت (شهریار) پس از دوران دشوار زندگی نویسنده و در پی رویارویی‌های سیاسی شدید در ایتالای قرون وسطی نوشته شد - که راهنمایی‌هایی را هم برای سیاستمداران و هم برای علاقه‌مندان کتابخانه‌ها در سنین مختلف ارائه دادند. کیفیت این آثار توسط معاصران مورد توجه قرار گرفت و امروز نیز برای کسی که می‌خواهد وارد خدمات عمومی شود مفید است. کل نظام آموزشی اروپا و مناطقی که تمدن آن به عنوان ستون فرهنگی محسوب می‌شود، بر جنبه‌های زیادی از خرد این افراد استوار است. بدیهی است که فرهنگ و خرد مرزهای دولتی ندارند و در دنیای جهانی‌شده امروز، فردی که می‌خواهد خود را وقف خدمات عمومی کند، می‌تواند به نوشته‌های اروپا، آسیا، آمریکا و غیره مراجعه کند.

کتابخانه جهانی که امروزه اینترنت نامیده می‌شود، دسترسی به مجموعه‌ای عظیم از کتابشناسی‌ها در مورد حکومت‌داری، مدیریت عمومی، اقتصاد، روابط بین فردی، نظریه‌های قدرت مرکز دولت‌ها نسبت به قدرت جوامع محلی و غیره را با قیمتی قابل توجه فراهم می‌کند. بنابراین، هر فردی که می‌خواهد زندگی خود را وقف منافع عمومی کند، امروز این فرصت را دارد که تقریباً در هر نقطه از کره زمین با حداقل هزینه به صورت داخلی مطالعه کند - امتیازی که اجداد ما برای هزاران سال از آن بی‌بهره بودند. هرگز پیش از این، امکانات آموزش جوانان تا این حد بالا نبوده است، و این جنبه به آسانی توسط همه بزرگسالان قابل درک است، که در نتیجه انتظارات بسیار بالاتری از نسل‌های جدید

حاکمان و کارگزاران دولتی دارند. بنابراین، یکی از آثار اینترنت، ایجاد انتظارات بالا در هر کشوری است که این فناوری به آن راه یافته، در رابطه با دولت و اقتصاد است؛ زیرا هیچ سیاستمداری امروزه نمی‌تواند ادعا کند که چیزی نمی‌داند یا دسترسی به ادبیات مناسب، با هزاران نمونه از الگوهای موفق، نداشته است. بر پایه این آگاهی تقریباً عمومی نسبت به دسترسی به این کتابخانه عظیم جهانی، مطالبات شهروندان نسبت به کیفیت حکومت افزایش یافته است، و یکی از پیامدهای این واقعیت جدید، فشار بر احزاب سیاسی و اداره دولتی برای جذب و ارتقای منابع انسانی و نخبگان آنهاست. بیش از هر چیز آشکار است که آینده از آن مردمان، احزاب و کشورهایی است که فشار عمومی در مورد افزایش کیفیت در این حوزه‌ها (حکومت، اقتصاد و غیره) را درک می‌کنند و به گونه‌ای پاسخ می‌دهند که با چالش دوگانه این قرن، یعنی چالش آموزش و چالش مطالبات شهروندی، همخوانی دارد.

با این حال، این حقایق - که برای هر حاکم و فردی با کمترین آگاهی از اهمیت آموزش شناخته شده است - در مواجهه با واقعیت‌های تاریخی و معاصر، تحمیلشان دشوارتر است. موانع گوناگونی که بر سر راه پیشرفت فرهنگی-علمی پدیدار می‌شوند، گاه ریشه‌هایی عمیق دارند، مبتنی بر روش‌های نادرست در نظام‌های اداری یا ناشی از شیوه‌ای هستند که رهبران جامعه را سازمان داده‌اند؛ این موارد پیامدهای مستقیمی بر سرعتی دارند که کشورها می‌توانند در مسابقه مدرنیزه‌سازی تحمیل شده توسط توسعه فناوری این قرن از آن استفاده کنند.

روش تحقیق

روش تحقیق این مقاله ترکیبی از تلاشی تحلیلی، تاریخی-غایت‌شناختی، بنیادی، مفهومی، کیفی و نتیجه‌گرا می‌باشد. به عنوان یک پژوهش تحلیلی، من از میان حقایق یا اطلاعات در دسترس عموم شروع به جستجو کردم، آن‌ها را تجزیه و تحلیل نمودم تا ارزیابی انتقادی از اسناد گسترده انجام دهم و خطوط اصلی اقدام دولت در روابط بین‌الملل و ابزارهای مورد استفاده برای دستیابی به اهداف آن

را برجسته سازم. من از رویکرد تاریخی استفاده کردم، زیرا تاریخ دیپلماسی (که شناخته شده‌تر است) و تاریخ ارتباطات، محدودیت‌ها و تشابهات هر دو بعد فعالیت‌های انسانی را نشان می‌دهد. رویکرد تاریخی درک صحیح از اولویت‌ها در رابطه بین اقدام دیپلماتیک و ابزارهای مورد استفاده برای تحقق آن را ممکن می‌سازد. در عین حال، درک دگرگونی‌هایی که دیپلماسی، ارتباطات و در نهایت هوش مصنوعی متحمل شده‌اند، بدون عنصر غایت‌شناختی که بر هدف وقوع تغییرات تأکید دارد، غیرممکن است. پیچیدگی معادله: سیاست دولت - ابزارهای طراحی شده برای دستیابی به اهدافش، در واقع به معنای درک عملکرد هوش مصنوعی در دهه‌های آینده (جنبه غایت‌شناختی) و همچنین بازتعریف رابطه بین اقدام دیپلماتیک و مفهوم سیاست خارجی یک دولت است.

سیاست دولت و کارگزاران اجراکننده آن

از نظر تعاملات روزمره، مردم قرن‌هاست که با دو بُعد اصلی روابط اجتماعی آشنا هستند: سیاست و مدیریت عمومی. اکثر امور عمومی در نتیجه تصمیمات سیاسی یا اداری انجام می‌شود و مداخله محیط خصوصی به طور قابل توجهی کمتر از حوزه اقتصادی است. در عین حال، قدرتی که قوانین اساسی و مجموعه قوانین هنجاری به نفع نهادهای سیاسی و اداری - در مقایسه با سایر بازیگران جامعه - فراهم می‌کنند، نحوه ارتباط سیاستمداران و کارمندان دولت با شهروندان را نشان می‌دهد، یعنی با برتری که به عنوان نتیجه قانون به دست می‌آید (Balan ۲۰۰۸).

جوامع بشری محصول قرن‌ها تجربه و هزاران سال رویه‌های سیاسی، اداری، اقتصادی و غیره هستند. در این تکامل تاریخی، بارها دولت با اداره آن اشتباه گرفته شده است و از واحدهای وابسته به آن، شدیدترین تماس با بخشی بوده که مسئول تأمین منابع مالی ایالت‌ها بوده است. در نتیجه، تصویر قرن‌ها از ایالت‌ها با تصویر وزارتخانه‌های دارایی و به طور ضمنی واحدهای آن در قلمرو مرتبط بوده است، بدون اینکه فراموش شود وزارتخانه‌های دیگری نیز در زندگی داخلی یک ایالت حضور دارند.

علاوه بر این، اقدامات سیاسی-اداری در سطح محلی به حاکمیت شهرداران بستگی دارد که لایه دیگری به نحوه درک امور عمومی می‌افزاید.

خدمت عمومی مفهومی فوق‌العاده است، اما بسیار جدیدتر از صدها سال تمرین وزارتخانه‌ها و رهبران جوامع محلی است. تاریخ هر کشوری همچنین شامل سوءاستفاده‌های رهبران محلی یا ملی، شورش‌های مردم مورد ستم مالیات‌ها یا شیوه‌های مختلف رهبران سیاسی و اداری است و با گذشت زمان، تصویر آینده‌نگر سیاست داخلی و اداره عمومی ویژگی‌های منفی بیشتری را نسبت به دومین بخش بزرگ سیاست دولتی حفظ کرده است. این بخش دوم سیاست دولتی به فضاهای فرادریایی اختصاص دارد. در اصل، این بخشی است که به دلیل پیچیدگی خود متمایز می‌شود، زیرا تفاوت عمده‌ای با حوزه سیاست داخلی دارد. به طور مشخص، سیاست داخلی به طور مستقیم‌تر و به زبانی انجام می‌شود که همه شهروندان یک کشور آن را درک می‌کنند و ظرافت‌های آن به راحتی توسط همه افراد دارای سطح معقولی از تحصیلات، از نظر سنت‌ها و اطلاعات کسب‌شده در مدارس، خانواده‌ها، مشاغل و غیره قابل درک است.

هم کارمندان دولت و هم دیپلمات‌ها از همان کشور جذب می‌شوند، اما شباهت‌های بین این دو بُعد در همینجا پایان می‌یابد. به طور مشخص، آموزش‌هایی که یک کارمند دولت در حوزه داخلی یک کشور می‌تواند عمدتاً به زبان رسمی کشور، با فهرست منابع کنترل‌شده‌تر، عمدتاً مبتنی بر سیستم آموزش ملی و همچنین استانداردهایی که قانون‌گذار داخلی می‌تواند بدون محدودیت-تغییر دهد، انجام دهد. رویکرد به رژیم حقوقی و اداری خدمات مدنی در حقوق داخلی یکپارچه است و محدودیت‌های مربوط به پرسنل استخدام‌شده بر اساس قراردادهای حقوق خصوصی توسط همان چارچوب داخلی تعیین می‌شود که می‌تواند به هر جهتی تغییر کند، و تصدی پست‌ها در سیستم اداری را به نفع (یا نه) کارمندان دولت یا نمایندگان قراردادی تسهیل نماید.

در آموزش دیپلمات‌ها، با استانداردها، تأکیدات، شرایط جذب و ارتقا، شیوه‌های انجام امور جاری و همچنین گزینه‌های تغییر یا ترک شغل متفاوتی مواجه خواهیم شد. این شرایط ویژه و متفاوت از

رژیم خدمات مدنی در حقوق داخلی، متضمن استثنای متعددی از استانداردهایی است که یک کارمند خدمات مدنی داخلی دارد و اساساً برای تعداد کمتری از افراد قابل اعمال است.

مهم‌ترین تفاوت باید ذکر و تأکید شود. به طور مشخص، یک کارمند دولت در حوزه داخلی خدمت به کشور، تقریباً در کل زمان کاری واقعی خود به مسائل خاص کشور مشغول است که ارتباطات بسیار کمتری با سایر کشورها دارد - بدیهی است به جز کارمندان دولت شاغل در بخش‌های سرزمینی نزدیک مرزها. نحوه تنظیم اسناد اداری آن، خاص، ملی و یکپارچه در کل سطح کشور است و دیدگاه، تحت جنبه محتوا/ذات و شکل اقدام اداری، یکپارچه است .

با این حال، دیدگاهی که یک دیپلمات دارد، به دلیل کشوری که در آن فعالیت می‌کند متفاوت است. یک دیپلمات اعزام شده به مأموریت در فضای اروپایی در چارچوبی از ارزش‌ها و دیدگاه‌های اقتصادی متفاوت از آمریکای جنوبی یا اقیانوسیه و غیره عمل خواهد کرد. در هر کشور جنبه‌های متفاوتی از شیوه اعمال قدرت، سازماندهی قوا در دولت، پیکربندی سیستم اقتصادی، قدرت ارزش‌های ملی و غیره وجود دارد. گزارش‌های دیپلماتیک ارسالی به مقر (وزارتخانه‌های امور خارجه) با توجه به تفاوت‌های برجسته شده فوق از کشوری به کشور دیگر متفاوت است. از اینجا، ما به حضور پدیده‌ای پی می‌بریم که فقط در وزارتخانه‌های خارجه رخ می‌دهد: کارکنان دستگاه مرکزی تنها کسانی هستند که با انبوهی از دیدگاه‌های تفسیری مواجه می‌شوند، زیرا تصویر کشورها در نهایت باید در یک تصویر واحد متمرکز شود، اما باید بر تنوع آرانس‌های دیپلماتیک و کارشان پافشاری کند. بنابراین، اگر برای یک کارمند دولت در حوزه داخلی یک کشور، تنوع فقط در یک حوزه (حوزه فعالیت خودش) ظاهر می‌شود، در مورد دیپلمات‌ها، وزارتخانه‌های خارجه و دیپلماسی، تنوع قاعده است و آموزش هر فرد شاغل در حوزه سیاست دولتی باید ظرفیت درک این ویژگی‌ها و همچنین اثرات آن‌ها را در خود ادغام کند.

به همین دلایل، این دو حوزه از افراد که اقدامات لازم برای اجرای سیاست دولت را انجام می‌دهند، تنها اندکی با هم تداخل دارند و چارچوب ذهنی مرجع این دو دسته از افراد متفاوت است، با درجات